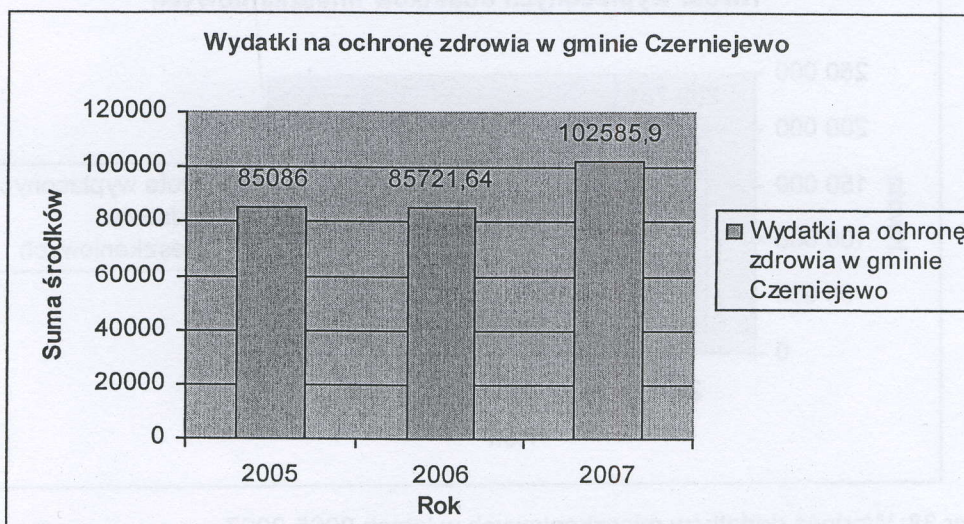

Wykres nr 35

Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Regionalnych, Dane dla jednostki podziału terytorialnego.

Na terenie gminy znajdują się także 3 apteki: 2 w miejscowości Czerniejewo, 1 w Żydowie.

Wydatki na ochronę zdrowia stanowią mniej niż 1% wszystkich wydatków gminy Czerniejewo. Wskaźnik ten wyniósł 0,68% w roku 2005, a w 2006 roku wyniósł 0,65%, po czym ponownie wzrósł w 2007r. do 0,68%. Co roku rośnie jednak suma środków przeznaczanych z budżetu gminy na ten cel. Sytuację tę przedstawia wykres nr 36.

Wykres nr 36

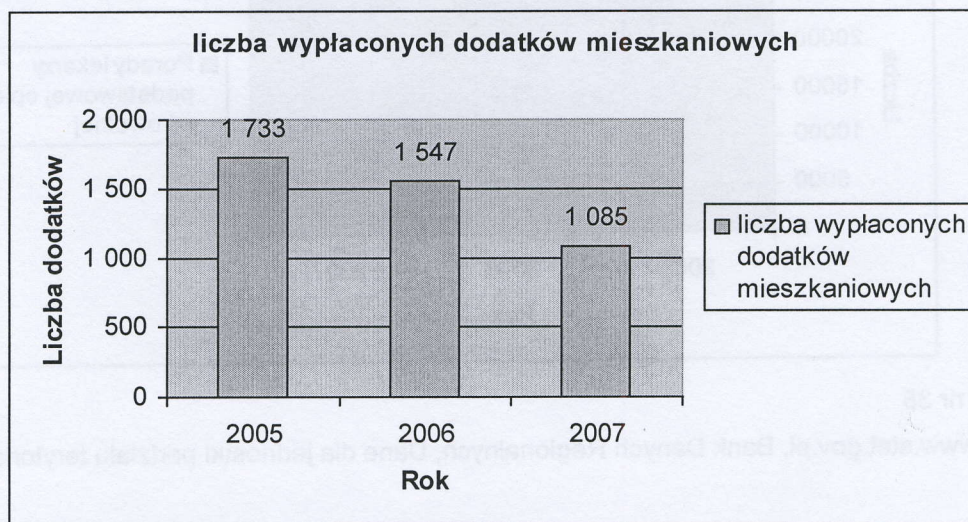
Źródło: www.stat.gov.pl, Bank Danych Regionalnych, Dane dla jednostki podziału terytorialnego.

V.8 Problemy mieszkaniowe

Na terenie gminy Czerniejewo znajduje się 5 mieszkań socjalnych o łącznej powierzchni 175,35 m². Średnia wielkość mieszkania socjalnego wynosi, więc 35,07 m²

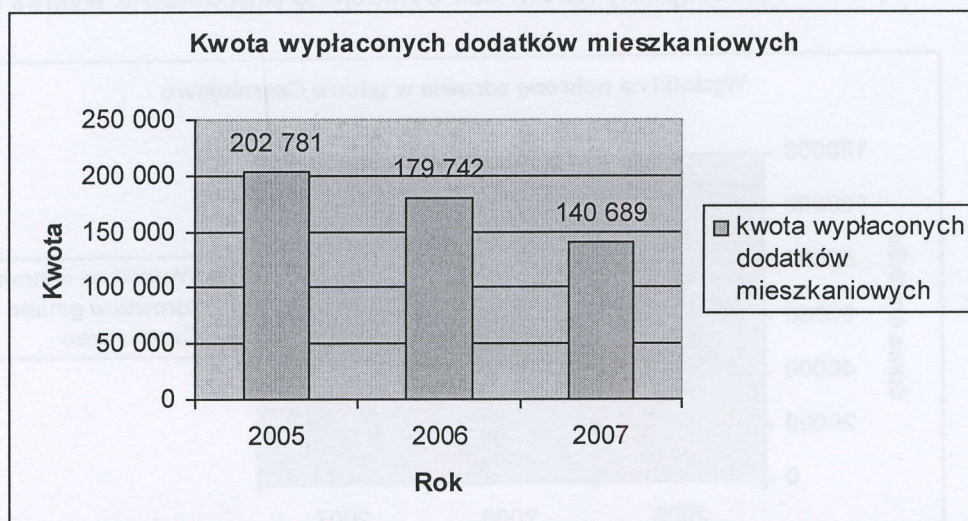
Liczba ta jest znacznie niższa niż potrzeby mieszkańców – na mieszkanie socjalne w 2008 czekają 34 osoby³³. Na terenie gminy zabezpieczone jest 1 mieszkanie chronione.

Z roku na rok spada liczba przyznawanych dodatków mieszkaniowych oraz łączna kwota przeznaczana na ten cel. Dane te przedstawiają wykresy nr 37 i nr 38.

Wykres nr 37: Dodatki mieszkaniowe w latach 2005-2007

Źródło: Sprawozdania z działalności Gminno – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerniejewie z lat 2005 – 2007, Sprawozdania półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach z lat 2005 – 2007.

Wykres nr 38: Wartość dodatków mieszkaniowych w latach 2005-2007

Źródło: Sprawozdania z działalności Gminno – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerniejewie z lat 2005 – 2007, Sprawozdania półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach z lat 2005 – 2007.

Zgodnie z danym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerniejewie, w gminie nie występuje zjawisko bezdomności. Gmina pokrywa jednak koszty pobytu w schroniskach i hotelach dla bezdomnych osób zamieszkujących na terenie innych gmin,

³³ Źródło: dane z Referatu Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta i Gminy Czerniejewo.

a mających ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały na terenie gminy Czarniejewo. Według danych na koniec czerwca 2008 roku, wsparciem takim objętych było 8 osób bezdomnych. Liczba ta wyraźnie wzrosła w ciągu ostatnich 2 lat – pod koniec 2005 roku wsparciem takim objętych było 3 bezdomnych³⁴.

V.9 Zagrożenia wykluczeniem społecznym

Zjawisko wykluczenia społecznego jest trudno definiowalne, gdyż obejmuje ono kilka nakładających się wymiarów marginalizacji. Wykluczenie społeczne polega na nie podejmowaniu zwyczajowej i społecznie akceptowalnej drogi życiowej lub wypadaniu z niej. Dotyczy ono osób, rodzin lub grup ludności, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych,
- zostają dotknięte niekorzystnymi procesami społecznymi, wynikającymi z masowych i dynamicznych zmian rozwojowych, np. dezindustrializacji, kryzysów, gwałtownego upadku branż czy regionów,
- nie zostały wyposażone w kapitał życiowy umożliwiający im: normalną pozycję społeczną, odpowiedni poziom kwalifikacji, wejście na rynek pracy lub założenie rodziny, co dodatkowo utrudnia dostosowywanie się do zmieniających się warunków społecznych i ekonomicznych,
- nie posiadają dostępu do odpowiednich instytucji, spowodowanego brakiem priorytetów, brakiem środków publicznych, niską efektywnością funkcjonowania,
- doświadczają przejawów dyskryminacji, zarówno w skutek niedorozwoju właściwego ustawodawstwa, jak i kulturowych uprzedzeń i stereotypów,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych ze względu na zaistnienie: niesprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby albo innych cech indywidualnych,
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób np.: przemocy, szantażu, indoktrynacji.

Wykluczenie społeczne jest powiązane w sposób istotny z występowaniem ubóstwa. Jednak nie da się postawić znaku równości między zjawiskiem ubóstwa a wykluczeniem społecznym. Osoby ubogie nie muszą być wykluczone i odwrotnie – osoby wykluczone niekoniecznie są ubogie. Wobec ubóstwa stosowane są różne miary, ponadto ocenie podlega również głębokość tego zjawiska (poverty depth). I tak, np. kategoria minimum egzystencji jest kategorią wskazującą na bardzo silną deprivację potrzeb materialnych i jeżeli ktoś pozostaje długotrwale w takiej sytuacji, to zagrożony jest nie tylko wykluczeniem społecznym, lecz także poważnymi zakłóceniami natury egzystencjalnej (rozwoju biologicznego). Z kolei kategoria ubóstwa relatywnego nie musi prowadzić do wykluczenia społecznego. Oznacza ona pogorszenie relatywnej pozycji przez wzrost zróżnicowania dochodów. W tym przypadku jest istotna analiza głębokości tego ubóstwa; odległości pozycji analizowanego przypadku od poziomu przeciętnego czy typowego³⁵.

Wśród mieszkańców gminy Czarniejewo występują grupy osób wskazane jako podatne na wykluczenie społeczne, są to:

- ofiary patologii życia rodzinnego - w gminie wzrasta liczba stwierdzonych przypadków przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie³⁶,

³⁴ Źródło: dane przekazane przez MOPS

³⁵ Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski- dokument przygotowany przez Zespół Zadaniowy Do Spraw Reintegracji Społecznej, któremu przewodniczył Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Jerzy Hauser, s. 21, 23-24, 61-62.

³⁶ Źródło: Sprawozdania z działalności Gminno – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarniejewie z lat 2005 – 2007, Sprawozdania półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniędzy, w naturze i usługach z lat 2005 – 2007.

- osoby bezrobotne – ze względu na charakter rolniczy gminy i środowisko popegeerowskie,
- niepełnosprawni i długotrwale chorzy - liczba osób dotkniętych tymi problemami systematycznie rośnie³⁷,
- osoby starsze –ze względu na starzejącą się społeczność gminy.

Działania integracyjne na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (dzieci zagrożonych wcześniejszym wypadnięciem z systemu szkolnego) oraz działania aktywizacyjne prowadzi Zespół Szkół Publicznych w Żydowie (na terenie szkoły działa Społeczny Ośrodek Pomocy Uczniom w Nauce "KOALA" powołany w październiku roku szkolnego 2003/2004, bezpłatnie udzielający pomocy w odrabianiu lekcji, uzupełnieniu i rozszerzaniu wiedzy oraz nadrabianiu ewentualnych zaległości uczniom z trudnościami w nauce) oraz inne organizacje działające na terenie gminy, pozyskujące zewnętrzne środki finansowe na realizację projektów aktywizujących mieszkańców gminy.

V.10 Podsumowanie części diagnostycznej

Z diagnozy problemów społecznych w gminie Czerniejewo wynika, że występują na jej obszarze następujące problemy społeczne: ubóstwo, uzależnienia, bezrobocie, przemoc w rodzinie, przestępczość, niepełnosprawność, problemy mieszkaniowe. Głównymi problemami są uzależnienia, opieką GKRPA objęte są osoby uzależnione i współuzależnione, mają one możliwość uzyskania pomocy z MOPS. Z kolei problem uzależnienia od narkotyków nie jest wskazany przez MPOS, niemniej jednak z analizy przedstawionej w Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Czerniejewo wynika, iż działania w tym kierunku są uzasadnione.

W ramach działań skierowanych do osób niepełnosprawnych istotnym aspektem powinien być fakt, że osoby niepełnosprawne nie korzystają z usług opiekuńczych i specjalistycznych opiekuńczych, ponieważ nie zgłaszały takich potrzeb³⁸.

Pozytywnym zjawiskiem jest spadek bezrobocia, co przekłada się na spadek liczby świadczeń, choć struktura bezrobotnych nadal jest niekorzystna (przewaga długotrwale bezrobotnych, osób z niższym wykształceniem).

Problematyką wymagającą bardziej skoordynowanych niż dotychczas działań, ze względu na wzrost liczby osób dotkniętych nimi to przemoc w rodzinie oraz przestępczość wśród nieletnich.

VI Misja i wizja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Czerniejewo

Misją gminy Czerniejewo, wynikającą ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, jest *udzielanie wsparcia osobom i rodzinom z różnych względów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której rozwiązanie wymaga współdziałania z MOPS i innymi jednostkami.*

Wizja gminy Czerniejewo, w kontekście rozwiązywania problemów społecznych: *gmina aktywnie współpracująca w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych z osobami i rodzinami, a także z innymi podmiotami podległymi samorządowi gminnemu oraz organizacjami pozarządowymi.*

³⁷ Źródło: Sprawozdania z działalności Gminno – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerniejewie z lat 2005 – 2007, Sprawozdania półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach z lat 2005 – 2007.

³⁸ Źródło: Sprawozdania z działalności Gminno – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerniejewie z lat 2005 – 2007, Sprawozdania półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach z lat 2005 – 2007.

VII Obszary priorytetowe, cele strategiczne, operacyjne oraz metody ich wdrażania

VII.1 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jedną z podstawowych metod analizy strategicznej, może być także wykorzystywana w działalności doradczej (consulting) jako technika diagnozy organizacji. Można ją stosować w poszczególnych sferach funkcjonowania organizacji, np. w marketingu, finansach, produkcji. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu).

W praktyce należy sklasyfikować wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji. Istnieją dwa kryteria klasyfikacji: zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych oraz wywierające wpływ negatywny lub pozytywny na organizację. Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają 4 kategorie SWOT.

Przeprowadzając analizę trzeba dokonać diagnozy - określić silne i słabe strony organizacji oraz prognozy - opisać szanse i zagrożenia.

- **MOCNE STRONY** (czynniki wewnętrzne pozytywne) - atuty to walory organizacji, które w sposób pozytywny wyróżniają ją w otoczeniu i spośród konkurencji.
- **SŁABE STRONY** organizacji (wewnętrzne negatywne) - są konsekwencją ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji. Każda organizacja posiada aspekty funkcjonowania, które ograniczają jej sprawność, ale szybkie i obiektywne rozpoznanie oraz zdefiniowanie może łatwo ograniczyć ich negatywny wpływ.
- **SZANSE** (zewnętrzne pozytywne) - to zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabiają zagrożenia.
- **ZAGROŻENIA** (zewnętrzne negatywne) - to wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery dla rozwoju organizacji, utrudnienia, dodatkowe koszty działania.

W efekcie analizy otrzymujemy cztery listy: silnych stron organizacji (które należy wzmacniać), słabych stron (które trzeba niwelować), szans (które należy wykorzystywać), oraz zagrożeń (których należy unikać)³⁹.

Mocne strony gminy Czarniejewo:

- Funkcjonuje MOPS
- 5 mieszkań socjalnych
- W zespołach Szkół Publicznych są sale gimnastyczne, boiska, wyposażone w stołówki i kuchnie, 3 pracownie komputerowe
- 2 pracownie komputerowe przy Bibliotece w Czarniejewie oraz przy OSP w Żydowie
- Funkcjonuje Społeczny Ośrodek Pomocy Uczniom w nauce „KOALA”
- Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy:
 - Stowarzyszenie Pelikan

³⁹ Źródło: http://mfiles.ae.krakow.pl/pl/index.php/Analiza_SWOT

- Stowarzyszenie Integracyjno – Rehabilitacyjne „RAZEM”
- Towarzystwo Przyjaciół Żydowa
- Koło Czarniejewo Oddziału Gniezno Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego
- Katolickie Stowarzyszeni Młodzieży Pawłowo i Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Czarniejewo
- Ochotnicza Straż Pożarna w Czarniejewie i Żydowie
- Klub Sportowy FARA PELIKAN w Żydowie i Ludowy Klub Sportowy Czarni Czarniejewo
- Stowarzyszenie Wspierania Powołań Kapłańskich Gniezno – Koła w Czarniejewie, Żydowie i Pawłowie
- Zapewniona podstawowa opieka medyczna
- Na terenie gminy działają Świetlica Dziennego Pobytu, Świetlice Środowiskowe w Żydowie i Czarniejewie
- Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Konsultacyjno - Informacyjny
- Funkcjonowanie Grupy Wsparcia AA „Od nowa” w Czarniejewie
- Współpraca grupy AA, Komisariatu Policji, MOPS, Świetlic Środowiskowych, Zespołów Szkół i Przychodni Lekarza Rodzinnego z GKRPA
- Program Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Czarniejewo na lata 2008 – 2012
- Wzrost środków w dyspozycji MOPS na realizację zadań zleconych
- Realizacja wieloletniego rządowego programu „Pomoc w zakresie dożywania dzieci”
- Organizacja we współpracy ze Stowarzyszeniem Młodych Wielkopolan, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urzędem Miasta i Gminy Czarniejewa, Urzędem Marszałkowskim, Stowarzyszeniem „Pelikan” i radami Sołectkami letniego wypoczynku dzieci i młodzieży
- Działania integracyjne MOPS: Wieczery Wigilijne, paczki żywnościowe, Światowy Dzień Inwalidy
- Wzrost środków przeznaczanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi
- Rozwój budownictwa jednorodzinnego
- Na terenie gminy funkcjonuje 9 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego
- Zniesiono w 2005r opłatę za wpis do ewidencji działalności gospodarczej od osób bezrobotnych oraz od pielęgniarek i położnych, które wcześniej figurowały w tej ewidencji i zostały z niej wykreślone na podstawie odrębnych przepisów
- Mieszkanie chronione
- Wzrost liczby podmiotów gospodarczych

Słabe strony gminy Czarniejewo:

- Na terenie gminy nie funkcjonuje specjalistyczne poradnictwo
- Stała liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS (około 400)
- Nie zdiagnozowane przez MOPS zjawisko narkomanii
- Niski poziom wykształcenia bezrobotnych
- Wzrost liczby przeprowadzonych interwencji domowych oraz sporządzonych tzw. Niebieskich Kart
- Stała liczba przestępstw popełnianych przez dorosłych w gminie
- Wzrost liczby przestępstw popełnianych przez nieletnich
- 34 osoby oczekujące na mieszkanie socjalne